

ความเหมือนและความแตกต่างของการใช้วัสดุอุปกรณ์ ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน

ความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุอุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน ในหน่วยการเรียนรู้นี้จะกล่าวเฉพาะงานการวาดเส้น (DRAWING) และการระบายสี (PAINTING) ซึ่งเป็นกลวิธีการสร้างงานของจิตรกรรมเท่านั้น

จิตรกรรมหมายถึงอะไร

จิตรกรรม (PAINTING) หมายถึง ผลงานทัศนศิลป์ที่เกิดจากการขีด เขียน ระบายสี โดยถ่ายทอดความงาม อารมณ์ ความรู้สึก และความคิดสร้างสรรค์ออกมาเป็นภาพลงบนพื้นระนาบที่เป็น 2 มิติ เช่น กระดาษ แผ่นไม้ ผ้าใบ และฝาผนัง เป็นต้น ลักษณะของ **จิตรกรรม** [1] เป็นงานแบบ 2 มิติ คือ มีความกว้างและความยาว ส่วนความรู้สึกว่าภาพมีความตื้นลึก มีระยะใกล้ไกลนั้นเกิดจากความสามารถของผู้เขียนภาพใช้กลวิธีนำทัศนธาตุทางศิลปะมาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นมิติลวง ทำให้รู้สึกคล้ายภาพมี 3 มิติ เราเรียกผู้สร้างสรรคงานจิตรกรรมว่า **“จิตรกร”**

ชรรมะ อชรรมะ จิตรกรรมสีน้ำมัน ผลงานของ **ประเทือง เอมเจริญ** [2]

ความงามที่เกิดจากการนำทัศนธาตุทางศิลปะมาจัดองค์ประกอบศิลป์

กลวิธีการเขียนภาพในงานจิตรกรรมมี 2 ลักษณะ คือ

1. การวาดเส้น (DRAWING)   [3] เป็นกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุสำเร็จรูปที่มีปลายค่อนข้างแหลม เช่น ดินสอ ถ่าน เกรยอง สีชอล์ก ปากกาและพู่กัน เป็นต้น โดยการขีดเขียนเป็นภาพลายเส้น หรือภาพแรเงา เน้นความงามของเส้นของแสงเงา นิยมวาดลงบนแผ่นกระดาษ

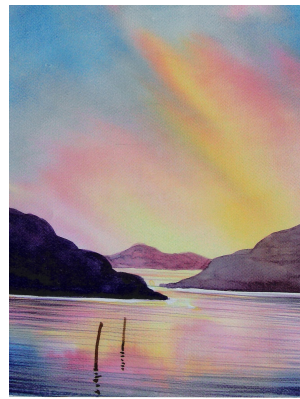

ภาพวาดเส้นทิวทัศน์ซึ่งเกิดจากการถ่ายทอดความงามของเส้น รูปร่าง รูปทรง แสงเงา ลงบนพื้นกระดาษ 2 มิติ ให้ภาพดูคล้ายมี 3 มิติ

2. การระบายสี (PAINTING) เป็นกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานด้วยการใช้สีชนิดต่างๆ ระบาย เต็ม ป้าย สลัด หยดลงบนพื้นรองรับ เช่น กระดาษ แผ่นไม้ ผ้าใบ และผนังปูน เป็นต้น โดยใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นตัวกลางช่วยสื่อในการถ่ายทอด เช่น พู่กัน แปรง และเกรียง เป็นต้น ความงามของภาพระบายสีเน้นที่ความกลมกลืนของสีสันและแสงเงา

การระบายสีสีเดียว

การระบายสีหลายสี

ความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุในการวาดเส้นและการระบายสี

ความเหมือนของรูปแบบการใช้วัสดุในการวาดเส้นและการระบายสี มีดังนี้

1. ใช้วัสดุรองรับการขีดเขียนภาพในลักษณะเป็นพื้นกระดาษ 2 มิติ ที่อยู่ในขนาดกว้างและยาว
2. ใช้วัสดุอุปกรณ์บางอย่างเหมือนกัน เช่น กระดาษ ดินสอ สีชอล์ก หมึก เป็นต้น

ความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุในการวาดเส้น มีดังนี้

- ใช้วัสดุสำเร็จรูปขีดเขียนได้โดยตรง เช่น ดินสอ ถ่านชาร์โคล เกรียง สีชอล์ก ปากกา เป็นต้น
- นิยมใช้กระดาษในการวาดเส้นมากกว่าวัสดุอื่น

ความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุในการระบายสี มีดังนี้

1. วัสดุส่วนใหญ่ที่ใช้ในการระบายสีต้องอาศัยวัสดุตัวอื่นมาผสมให้เกิดคุณค่าสมบูรณ์ในการใช้เสียก่อน เช่น สีน้ำต้องผสมกับน้ำ สีฝุ่นต้องผสมกับกาวน้ำ เป็นต้น และยังต้องอาศัยเครื่องมือที่เป็นตัวกลางในการระบาย การป้ายให้เห็นเป็นภาพที่มีสีสัน เช่น พู่กัน แปรง และเกรียง เป็นต้น
2. ใช้วัสดุสำหรับรองรับการระบายสีได้หลากหลาย เช่น กระดาษ แผ่นไม้ ผ้า แผ่นกระดาษ แผ่นพลาสติก และพื้นผนัง เป็นต้น

วัสดุอุปกรณ์ในการเขียนภาพ

วัสดุอุปกรณ์ในการเขียนภาพในระดับนักเรียนมัธยมที่จำเป็น มีดังนี้

1. กระดาษเขียนภาพ เป็นวัสดุสำคัญที่ใช้รองรับร่องรอยจากสิ่งที่เราวาดเส้น ระบายสี ได้แก่

1.1 กระดาษปรีฟ (NEW PRINT PAPER) หรือกระดาษหนังสือพิมพ์ มีเนื้อกระดาษบางไม่คงทน ถ้าเก็บไว้นานเนื้อกระดาษจะกรอบและเปลี่ยนเป็นสีเหลืองน้ำตาล

1.2 กระดาษวาดเขียน (WATER COLOUR PAPER) มีลักษณะผิวกระดาษด้านหนึ่งเรียบและอีกด้านหนึ่งหยาบ เนื้อกระดาษสีขาว ความหนาของกระดาษเรียกกันเป็นปอนด์ ที่นิยมใช้กันตามโรงเรียนมีความหนา 60, 80, 100 ปอนด์

1.3 กระดาษอาร์ต (ARTS PAPER) เป็นกระดาษเนื้อแน่น มีทั้งผิวเรียบมันและผิวด้าน เช่น กระดาษที่นำมาทำปกหนังสือ ป็อกเก็ตบุค ปกวีซีดีภาพยนตร์ เป็นต้น

1.4 กระดาษเขียนสีชอล์ก (PASTEL PAPER) เป็นกระดาษที่มีลักษณะผิวหยาบ รอยพูนของผิวกระดาษจะช่วยให้สียึดติดกระดาษได้ดี

การใช้และการเก็บรักษา

1.1 กระดาษปรีฟ เหมาะสำหรับใช้ฝึกวาดเส้นด้วยแท่งถ่านชาร์โคล เกรยอง ดินสอ และปากกาลูกลื่น ไม่เหมาะกับการเขียนภาพที่ใช้วัสดุเปียก เช่น สีน้ำ สีโปสเตอร์ และหมึกที่เป็นน้ำ เพราะจะซึมเปื้อนอีกทั้งจะทำให้กระดาษขุ่น

1.2 กระดาษวาดเขียน งานวาดเส้นแรเงาด้วยดินสอ ปากกา ใช้กระดาษด้านผิวเรียบ งานระบายสีน้ำ สีโปสเตอร์ สีชอล์กน้ำมันใช้กระดาษด้านผิวหยาบ

1.3 กระดาษอาร์ต เหมาะสำหรับใช้เขียนภาพลายเส้นขาวดำด้วยปากกา เช่น **ภาพลวดลายเส้น** และ **ภาพการ์ตูน** เป็นต้น

1.4 กระดาษเขียนสีชอล์ก เหมาะสำหรับเขียนภาพสีชอล์ก แบบนุ่ม (SOFT PASTEL) ทั้งในงานวาดเส้นและงานจิตรกรรม การเก็บรักษากระดาษดังกล่าวข้างต้นควรเก็บใส่ซองกันเปื้อน วางบนพื้นระนาบ ไม่ควรม้วนหรือพับ เพราะจะทำให้กระดาษงอและเป็นรอย ข้อควรระวังอย่าให้กระดาษเปียกน้ำก่อนใช้

2. แผ่นรองเขียน (PLATE) เป็นอุปกรณ์ใช้สำหรับรองรับกระดาษที่ใช้เขียนภาพ ควรมีน้ำหนักเบา ผิวเรียบ เช่น แผ่นไม้อัดกระดาษอัด ขนาดที่นิยมใช้คือ 40x60 เซนติเมตร หนา 4 มิลลิเมตร

การใช้และการเก็บรักษา ใช้สำหรับรองรับกระดาษที่จะเขียนแทนโต๊ะ ใช้พร้อมตัวหนีบหรือกระดาษกาวยึดแผ่นกระดาษไม่ให้ปลิวหรือเคลื่อนที่ การเก็บรักษาวางบนพื้นระนาบและอย่าให้เปียกน้ำบ่อยเพราะจะทำให้โค้งงอ

3. ดินสอ (PENCIL) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียนภาพอย่างหนึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ดินสอดำ และดินสอสี

3.1 ดินสอดำ (LEAD PENCILS) เป็นดินสอดำที่มีไส้ทำด้วยแกรไฟต์ (GRAPHITE) ผสมกับดิน (CLAY) แบ่งตามลักษณะได้ 3 ชนิด คือ

3.1.1 ชนิดแข็ง ไส้ดินสอดำมีความแข็งและมีค่าน้ำหนักสีค่อนข้างอ่อน มีตัวอักษร H กำกับบนแท่งดินสอดำ ซึ่งมาจากคำว่า HARD แปลว่าแข็ง มีหลายเบอร์ เช่น H 2H 3H เป็นต้น

3.1.2 ชนิดอ่อน ไส้ดินสอดำมีความอ่อนและมีน้ำหนักเข้ม มีตัวอักษร B กำกับบนแท่งดินสอดำซึ่งมาจากคำว่า BLACK แปลว่าดำ มีหลายเบอร์ได้แก่ B, 2B, 3B, 4B, 5B, 6B เรียงจากอ่อนไปหาเข้ม และยังมีไส้ดินสอดำขนาดใหญ่และค่าน้ำหนักเข้มดำเป็นพิเศษได้แก่ ดินสอดำ EE

3.1.3 ชนิดปานกลาง ไส้ดินสอดำไม่แข็งไม่อ่อนเกินไป มีความนุ่มนวลกว่าชนิดแข็งแต่แข็งกว่าชนิดอ่อน ค่าน้ำหนักความเข้มปานกลาง บนแท่งดินสอดำมีตัวอักษร HB กำกับไว้

การใช้และการเก็บรักษา ก่อนใช้ควรเหลาดินสอดำให้มีปลายแหลม

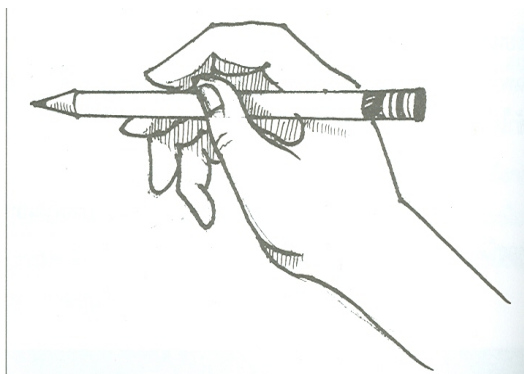
- ดินสอดำชนิดแข็งและชนิดปานกลาง เหมาะสำหรับร่างภาพและเขียนภาพในงานทั่วไปที่ไม่ต้องการน้ำหนักเข้มดำ

- ดินสอดำชนิดอ่อน เหมาะสำหรับกรวดเส้น แรเงาให้ได้ค่าน้ำหนักเข้ม ข้อควรระวังในการร่างภาพและแรเงาให้ใช้ดินสอดำชนิดเดียวกันจะดีกว่า เช่น ร่างภาพด้วยดินสอดำ 2B ควรใช้ 6B แรเงา ถ้าใช้ EE แรเงาควรร่างด้วย EE เบาๆ เพราะถ้าใช้ไส้ดินสอดำชนิดที่ต่างกัน ความอ่อนเข้มของเส้นที่แรเงาจะไม่ประสานกลมกลืนกัน

ดินสอดำเมื่อเลิกใช้งานควรเหลาเตรียมไว้ใช้งานในครั้งต่อไปแล้วเก็บใส่กล่องเพื่อป้องกันปลายไส้หัก หรือเสียบเก็บไว้ในภาชนะรูปทรงกระบอก โดยเอาด้านปลายขึ้น

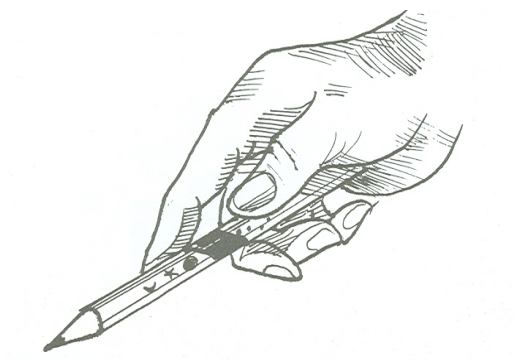
วิธีการจับดินสอดำ แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่

1. **แบบเขียนหนังสือ** เหมาะสำหรับการใช้เขียนตัวหนังสือ ร่างภาพ เขียนภาพและแรเงาในส่วนที่มีความละเอียดประณีต วิธีนี้จะใช้ในพื้นทั่วๆไป

ภาพแสดงวิธีการจับดินสอดำแบบเขียนหนังสือ

2. **แบบอิสระ** เหมาะสำหรับร่างภาพและแรเงาได้ในมุมกว้าง เป็นอิสระและปฏิบัติได้รวดเร็ว

ภาพแสดงวิธีการจับดินสอแบบอิสระ

<https://www.youtube.com/watch?v=VjrOdXj0kfk>

3.2 ดินสอสี (COLOURED PENCIL) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้เขียนภาพในลักษณะเดียวกับดินสอดำ ต่างกันตรงที่มีสีสันทากหลาย การสร้างน้ำหนักของภาพเกิดจากการใช้สีที่มีน้ำหนักอ่อนเรียงไปหาเข้ม เช่น จากสีเหลืองไปหาสีส้มและสีแดง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีดินสอสีน้ำ (WATER – SOLUBLE PENCIL) และดินสอสีชอล์ก (PASTEL PENCIL)

การใช้และการเก็บรักษา การเหลาและการเก็บเหมือนกับดินสอดำ ถ้ามีกล่องสีควรเรียงเก็บไว้ดังเดิม การร่างและแรเงาใช้ดินสอดำ HB ร่างภาพเบาๆ เมื่อได้สัดส่วนที่พอใจใช้ดินสอสีระบายด้วยสีอ่อนไปหาเข้ม กำหนดพื้นที่ให้มีส่วนที่รับแสงและส่วนที่เป็นเงา แล้วเน้นค่าน้ำหนักของสีตามที่ต้องการ ถ้าเป็นดินสอสีน้ำเมื่อวาดเส้นแรเงาเสร็จแล้ว ใช้พู่กันจุ่มน้ำระบายกับสีที่ระบายไว้ ผลที่ได้คือสีดินสอจะละลายเป็นภาพสีน้ำ ส่วนการใช้ดินสอสีชอล์กจะคล้ายกับวิธีการใช้สีชอล์ก

ผลงานวาดภาพด้วยเทคนิคดินสอสี ของนักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์
เป็นการสร้างน้ำหนักของภาพที่เกิดจากการใช้สีที่มีน้ำหนักอ่อนเรียงไปหาเข้ม

4. ถ่าน (CHARCOAL) หรือชาร์โคลเป็นแท่งถ่านไม่มีเนื้อนุ่ม มีทั้งชนิดแท่งกลมและแท่งเหลี่ยม สามารถเกลี่ยน้ำหนักอ่อนเข้มได้นุ่ม

นวล สีที่นิยมทำขายได้แก่ สีดำ สีเทา และสีน้ำตาล

การใช้และการเก็บรักษา ใช้เขียนภาพในงานวาดเส้นด้วยวิธีการขีดเขียนและปาด ทำลงบนกระดาษบางและอ่อน เช่น กระดาษปรีฟ เป็นต้น การจับแท่งถ่านเวลาเขียน ใช้นิ้วมือจับสัมผัสโดยตรง เมื่อเขียนเสร็จต้องพ่นน้ำยากันภาพหลุดลอก หลังจากเลิกใช้เก็บแท่งถ่านลงในกล่องเพื่อป้องกันแตกหัก

5. แกรยอง (CRAYON) มีลักษณะเป็นแท่งสีเหลี่ยมคล้ายถ่านชาร์โคล แต่ขนาดสั้นและแข็งกว่า มีสีให้เลือกใช้หลายสี ได้แก่ สีน้ำตาลอมแดง สีน้ำตาลซีเปีย สีน้ำเงิน สีขาว และสีดำ สีที่นิยมใช้คือ สีดำ

การใช้และการเก็บรักษา การจับและวิธีเขียนคล้ายกับถ่านชาร์โคล การเก็บรักษาก็เช่นเดียวกัน

6. ยางลบ (ERASER) เป็นวัสดุสำหรับใช้ลบรอยขีดเขียนของดินสอ ควรใช้ยางลบชนิดอ่อนที่ทำจากยาง (RUBBER) มีลักษณะเป็นก้อนในขนาดและรูปทรงต่างๆ ให้เลือกใช้

การใช้และการเก็บรักษา การลบให้ลบไปในทิศทางเดียวกัน โดยลบจากทางซ้ายมือไปทางขวามือ ถ้ายางลบสกปรกให้ทำความสะอาดด้วยวิธีถูกับกระดาษหรือเศษผ้าที่สะอาดจนหายสกปรก เมื่อเลิกใช้งานทำความสะอาดเก็บใส่กล่อง แต่ไม่ควรเก็บในกล่องพลาสติกเพราะเมื่อมีอากาศร้อนจะละลายติดกันเสียหายได้

7. สีฝุ่น (TEMPERA COLOUR) เป็นสีที่มีลักษณะเป็นผงคล้ายแป้งคุณสมบัติทึบแสง

การใช้และการเก็บรักษา ก่อนใช้ระบายต้องผสมสีกับกาวกระฉิน และกาวสำเร็จบรรจุขวดให้เนื้อสีกับกาวเข้ากันดี เพื่อให้สียึดติดกับพื้นที่ใช้เขียนภาพ สามารถระบายทับซ้อนกันและทำให้สีอ่อนเข้มด้วยการผสมสีขาวและสีดำ นิยมใช้เขียนภาพจิตรกรรมไทยฝาผนัง

จากเวทีการแสดงละคร **ลิเก** **เป็นต้น**

พระพุทธประวัติ เทคนิค สีฝุ่น จิตรกรรมฝาผนังในพระที่นั่งพุทไธสวรรย์
กรุงเทพมหานคร เป็นภาพแสดงเนื้อหาตอนพระพุทธเจ้าเสด็จลงจากดาวดึงส์

8. สีโปสเตอร์ (POSTER COLOUR) เป็นสีที่มีเนื้อค่อนข้างหยาบและเหลว มีลักษณะทึบแสง นิยมบรรจุใส่ขวด
ภายในมีน้ำหล่อเลี้ยงเพื่อป้องกันสีแห้ง สามารถระบายทับซ้อนกันได้

การใช้และการเก็บรักษา เวลาใช้ต้องผสมน้ำคนสีให้เข้าเป็นเนื้อเดียวกันก่อน ถ้าต้องการให้สีมีค่าน้ำหนัก
อ่อนผสมด้วยสีขาว ค่าน้ำหนักเข้มผสมด้วยสีดำหรือสีตรงข้าม ใช้เสร็จปิดฝาขวดให้สนิท ถ้าสีในขวดเริ่มแห้งให้
เติมน้ำเพื่อกันสีแห้งแข็ง

น้ำตก เทคนิคสีโปสเตอร์
ผลงานของ อวยชัย จินวรรณ

วิดีโอเพิ่มเติม การวาดดอกกุหลาบด้วยสีโปสเตอร์

ครูโจสอนศิลป์
การวาดภาพดอกกุหลาบ เทคนิคสีโปสเตอร์

ที่มาวิดีโอ : <https://www.youtube.com/watch?v=3FW8Mzy6ZyU>

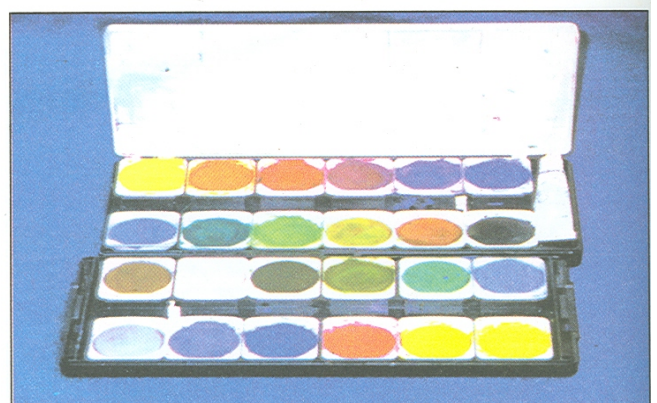

9. **สีน้ำ (WATER COLOUR)** เป็นสีวัตถุธรรมชาติมีลักษณะโปร่งแสง มีให้เลือกใช้ 2 ชนิด ได้แก่

1. ชนิดบรรจุหลอด มีเนื้อสีเหนียวทำเป็นหลอดแบ่งขายเป็นสีๆ บรรจุใส่กล่องจัดไว้เป็นชุดหลายสี
2. ชนิดบรรจุตุ้มอยู่ในกล่อง มีเนื้อสีแห้งบรรจุตุ้มไว้หลายสีอยู่ในกล่อง

สีน้ำชนิดบรรจุหลอด

สีน้ำชนิดบรรจุตุ้ม

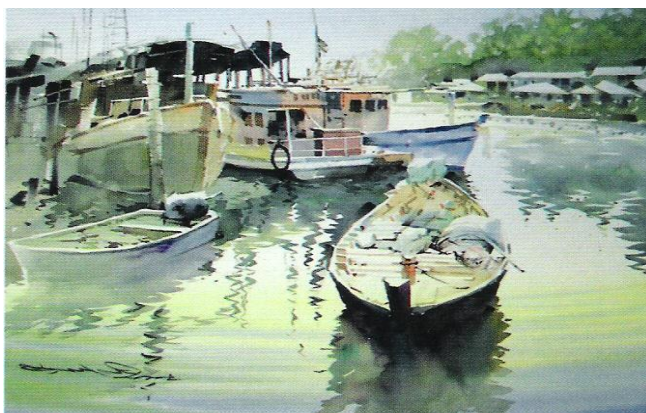

ที่มาวิดีโอ : <https://www.youtube.com/watch?v=DnpsZ4klfmc>

การใช้และการเก็บรักษา

ถ้าเป็นชนิดหลอดให้บีบใส่จานสี แล้วใช้พู่กันจุ่มน้ำละลายสีให้อ่อนชุ่มตามต้องการ แล้วระบายลงกระดาษ สีน้ำเหมาะสำหรับการระบายครั้งเดียวไม่ควรทับซ้อนกันหลายครั้ง และควรระบายต่อเนื่องในขณะที่สียังไม่แห้งเพื่อให้เกิดความกลมกลืนกัน การระบายให้ระบายจากบนลงล่าง และจากซ้ายไปขวา ส่วนชนิดบรรจุหลอดใช้พู่กันจุ่มน้ำละลายให้ละลายก่อนจึงใช้ระบายได้

การเก็บรักษาชนิดหลอดให้ทำความสะอาดปากหลอดสีด้วยการเช็ดสีที่ติดอยู่ที่สะอาดแล้วปิดฝาให้สนิท เก็บใส่กล่องให้เรียบร้อย ส่วนชนิดหลอดใช้วิธีเช็ดทำความสะอาดในแต่ละหลอดให้เรียบร้อยแล้วเก็บใส่กล่อง

“วันใหม่” เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ ผลงานของ นพดล เนตรดี [4]

10. สีชอล์ก (PASTEL) เป็นสีแท่งกลมและเหลี่ยมมีเปลือกกระดาษหุ้มบอกชื่อสี มีคุณลักษณะที่บดแสง สีชอล์กแบ่งตามลักษณะของเนื้อสีเป็น 2 ชนิด ได้แก่ สีชอล์กแบบนุ่ม (SOFT PASTEL) และสีชอล์กน้ำมัน (OIL PASTEL)

การใช้และการเก็บรักษา

ใช้สำหรับเขียนบนกระดาษผิวหยาบ เช่น กระดาษวาดเขียน กระดาษเขียนสีชอล์ก และกระดาษแข็ง เป็นต้น สามารถใช้มือจับระบายได้โดยตรง ทั้งวิธีการระบายทับซ้อนและเกลี่ยสีให้กลมกลืนกันการให้ค่าน้ำหนักอ่อน จะใช้สีขาวหรือสีน้ำหนักอ่อนระบายทับผสมลงไปในส่วนนั้นๆ เพื่อให้ภาพสว่างอย่างกลมกลืน สีชอล์กแบบนุ่มนิยมใช้เขียนภาพบุคคลหรือภาพคนครึ่งตัว(PORTRAIT) และภาพเต็มตัว (HUMANFIGURE) เวลาเขียนถ้าต้องการให้สีกลมกลืนจะใช้นิ้วถูหรือเกลี่ยด้วยพู่กันขนอ่อน เมื่อเขียนเสร็จควรพ่นน้ำยากันสีลอก ส่วนสีชอล์กน้ำมันเหมาะสำหรับเขียนภาพที่ไม่ต้องการรายละเอียดเหมือนจริงมาก เช่น ใช้เขียนภาพแข่งขันหรือประกวดวาดภาพของศิลปะเด็ก และการเขียนภาพทิวทัศน์ เมื่อใช้เสร็จนำกระดาษที่ชุบเช็ดทำความสะอาดแท่งสีแล้วเก็บใส่กล่องสี

“ใต้ทะเล” ผลงานวาดภาพด้วยเทคนิคสีชอล์ก ของนักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์

เป็นการเขียนภาพบนกระดาษผิวหยาบ ใช้วิธีการระบายทับซ้อนและเกลี่ยสีให้กลมกลืนกันการให้ค่าน้ำหนักอ่อน จะใช้สีขาวหรือสีน้ำหนักอ่อนระบายทับผสมลงไปในส่วนนั้นๆ เพื่อให้ภาพสว่างอย่างกลมกลืน

11. จานสี (PALLET) เป็นภาชนะสำหรับใส่สีและผสมสีมีทั้งลักษณะแบบเป็นถาดวงกลม เหลี่ยม และแบบกล่อง ภายในทำเป็นช่องสำหรับใส่สีและผสมสี ควรเลือกใช้จานที่มีสีขาวทึบแสง เพราะจะทำให้เห็นสีได้ชัดเจนไม่หลอกตา

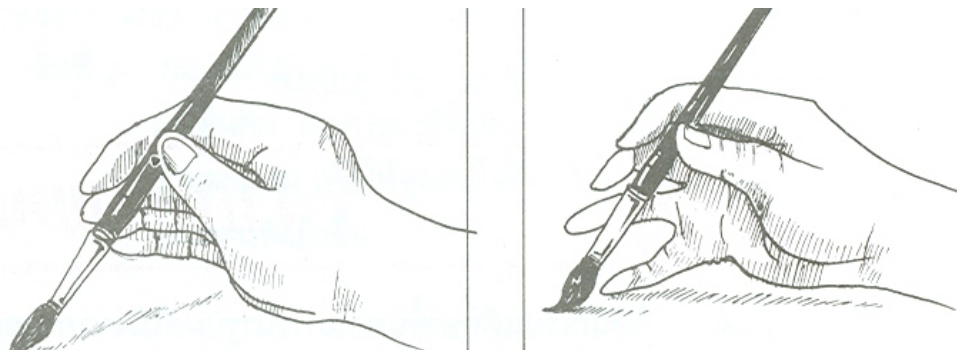
12. พู่กัน (BRUSH) เป็นอุปกรณ์สำหรับวาดภาพด้วยวิธีการระบาย แต้ม ทา ลากเส้น ขนของพู่กันทำมาจากขนสัตว์ หรือใยสังเคราะห์ ขนาดของพู่กันที่นิยมทำขายมีตั้งแต่เบอร์ 0 ซึ่งเป็นขนาดเล็กจนถึงเบอร์ 24 ซึ่งเป็นขนาดใหญ่ แต่ในระดับนักเรียนอย่างน้อยควรมีเบอร์ 3, 6, 12 ก็น่าจะพอ

ประเภทของพู่กัน ที่นิยมใช้กันตามโรงเรียนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. แบบกลม นิยมผลิตชนิดขนอ่อน เหมาะสำหรับใช้กับสีน้ำ สีฝุ่น สีโปสเตอร์
2. แบบแบน นิยมผลิตทั้งชนิดขนอ่อนและขนแข็ง ชนิดขนอ่อนเหมาะสำหรับสีน้ำ สีฝุ่น สีโปสเตอร์ ชนิดขนแข็งเหมาะสำหรับใช้กับสีน้ำมัน

การใช้และการเก็บรักษา เมื่อซื้อใหม่ ๆ ให้ล้างภาวที่เคลือบขนไว้ ออก แล้วแต่งพู่กันให้ได้รูปทรงอย่าให้ขนแตกปลาย เบอร์เล็กใช้ระบายพื้นที่แคบ เก็บรายละเอียดและเน้นความสมบูรณ์ของภาพเบอร์ใหญ่ใช้ระบายพื้นที่กว้างและลักษณะโครงสร้าง เมื่อใช้เสร็จล้างให้สะอาด ชำน้ำหรือน้ำมันออกให้หมดแล้วใช้มือลูบขนพู่กันให้อยู่ทรงแห้ง แล้วเก็บใส่กล่องหรือเสียบเก็บในกระบอกโดยเอาด้ามลงให้ด้านขนชี้ขึ้นฟ้าเพื่อไม่ให้ขนเสียรูปทรง

วิธีการจับพู่กัน จับได้ 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือการจับให้อุ้งมือวางบนพื้น และการจับให้อุ้งมือลอยเหนือพื้น

การจับพู่กันให้อุ้งมือวางบนพื้น และการจับพู่กันให้อุ้งมือลอยเหนือพื้น

13. ภาชนะใส่น้ำระบายสี เป็นภาชนะสำหรับใส่น้ำผสมสีและใส่น้ำสำหรับล้างพู่กัน ควรมีอย่างน้อย 2 ใบ แยกเป็นภาชนะสำหรับล้าง

พู่กันและผสมสีต่างหาก

การใช้และการเก็บรักษา ใช้ใต้น้ำไว้ผสมสีและล้างพู่กัน เมื่อใช้เสร็จล้างให้สะอาดและเช็ดให้แห้ง

14. ปากกา (PEN) เป็นเครื่องเขียนที่ต้องใช้น้ำหมึกในการสร้างสรรค์งาน ใช้สำหรับเขียนภาพในงานวาดเส้น ปากกามีหลายชนิด เช่น ปากกาจุ่มหมึก ปากกาเขียนแบบ ปากกาลูกลื่น และ **ปากกาปลายสักหลาด** [5] เป็นต้น

การใช้และการเก็บรักษา ใช้สำหรับเขียนบนกระดาษ ผู้เขียนต้องมีทักษะในการใช้พอสมควร เพราะเมื่อเขียนผิดพลาดแล้วลบได้ยาก เหมาะสำหรับใช้ตัดเส้นวาดลายของภาพและใช้วาดเส้นเป็นภาพต่างๆ เมื่อใช้เสร็จถ้าเป็นปากกาชนิดมีปลอกให้ปิดปลอกเพื่อกันหมึกกระเหยแห้งหรือป้องกันปากชำรุด หากเป็นแบบหัวปากกาแบบถอดได้ให้นำไปแช่ล้างในน้ำอุ่นหรือน้ำยาทำความสะอาด แล้วผึ่งให้แห้งก่อนเก็บใส่กล่อง

15. หมึก (INK) เป็นอุปกรณ์เครื่องเขียนใช้ร่วมกับปากกาและพู่กัน เพื่อใช้ในการวาดภาพ มีทั้งลักษณะที่เป็นน้ำบรรจุอยู่ในขวดและหลอดพร้อมใช้ และลักษณะหมึกตากแห้งแบบอัดเป็นแท่งหรือก้อนเล็กๆ เวลาใช้ต้องฝนแท่งหมึกละลายกับน้ำก่อน หมึกชนิดลักษณะเป็นน้ำ ได้แก่ หมึกค้ำอินเดียอินก์

การใช้และการเก็บรักษา หมึกเหมาะสำหรับเขียนลงบนกระดาษวาดเขียน กระดาษอาร์ต และกระดาษอื่นที่เขียนแล้วไม่ซึมเปื้อน หมึกค้ำอินเดียอินก์เป็นหมึกแบบกันน้ำ ใช้กับปากกาจุ่มหมึกและพู่กัน เช่น ปากกาคอแร้ง ปากกาเขียนแผนที่ พู่กันกลมและพู่กันแบน เมื่อเขียนผิดพลาดใช้ใบมีดคัดเตอร์ขูดออก หรือใช้สีขาวลบถ้าต้องการระบายให้มีน้ำหนักอ่อนจางผสมด้วยน้ำเล็กน้อย ใช้เสร็จทำความสะอาดด้วยการล้างเช็ดปากกาหรือพู่กัน เช็ดขอบปากกาขณะบรรจุหมึกแล้วปิดฝาให้สนิทส่วนหมึกสีใช้กับปากกาเขียนแบบ ปากกาจุ่มหมึกและพู่กัน หมึกจีนและหมึกญี่ปุ่นแบบอัดแท่งก่อนใช้ต้องฝนปลายแท่งหมึกบนบ่อหมึกกับน้ำในปริมาณเล็กน้อย แล้วจึงใช้ปากกาหรือพู่กันจุ่มหมึกเขียนเป็นภาพตามต้องการ

ภาพเขียนเทคนิคหมึกจีนบนกระดาษ แสดง น้ำหนักอ่อนจางในบางส่วนด้วย

ขอขอบคุณที่มาของรูปภาพ : หอสมุดแห่งชาติ

สื่อการเรียนรู้ Online
เรื่อง จิตรกรรม

ที่มา : <http://www.mocabangkok.com/museumfloor.swf>

แหล่งข้อมูลวิดีโอเพิ่มเติม

- [1] <http://www.youtube.com/watch?v=x11UCKj5op4>
- [2] <http://www.youtube.com/watch?v=zZvRPL8CA-I>
- [3] <http://www.youtube.com/watch?v=mUq83jX-Qng>
- [4] <http://www.youtube.com/watch?v=Tw4IKuFgBJI>
- [5] <https://www.youtube.com/watch?v=LxzS3enAjpA>

